

סדר נזיקין | מסכת סנהדרין ע"ה-פ"א | שבת פרשת זכור תצוה | ב"ח' אדר תשפ"ה (2-8 מרץ 2025)
Seder Nezikin | Masechet Sanhedrin 75-81 | Shabbat Zachor Parashat Tetzaveh | 2-8 Adar (March 2-8)

הלימוד להצלחת חיילי צה"ל, רפואת הפצועים והשבת כל אחינו לכיתם בכיחון

This learning is dedicated to the success of IDF soldiers, the healing of the injured, and the safe return of all our brothers and sisters to their homes.

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

*Our brethren, from among the entire Jewish People
who are in distress and captivity,
whether they be on the sea or dry land,
May God have mercy on them,
and bring them from distress to comfort,
and from darkness to light,
and from slavery to redemption,
now, swiftly, and soon.
And let us say: Amen.*

Daf 75: THE LEPER NA'AMAN, ARMY COMMANDER

דף ע"ה: צרעת נעמן שור הצבא

During the time of Elisha the prophet, Na'aman, commander of the Aramean army contracted *tzara'at* (leprosy). Na'aman's wife had a young female servant from Eretz Yisrael. The young girl said to her, "I know there is a cure for *tzara'at*. Tell your husband to send a request to the prophet Elisha and he will heal your husband's leprosy." Na'aman's wife gave the message to her husband, who in turn, relayed the message to the King of Aram. The King of Aram sent Na'aman to the King of Israel with a letter demanding that the prophet heal Na'aman. Elisha instructed Na'aman to immerse himself in the Jordan River seven times and after so doing his leprosy was healed.

בתקופת הנביא אלישע, אירע שנעמן שר צבא ארם לקה בצרעת. לאשת נעמן הייתה משרתת, ילדה קטנה מארץ ישראל, והיא אמרה לה: "ידוע לי כי יש מזור לצרעת. אמרי לבעלך שישלח בקשה לנביא אלישע והוא ירפא אותו מצרעתו." אשת נעמן אמרה את הדברים לבעלה, והוא העביר את הדברים למלך ארם. מלך ארם שלח את נעמן למלך ישראל עם מכתב בקשה, שיצוה על הנביא לרפאו. אלישע הורה לנעמן שישטבל שבע פעמים בירדן, ומשעשה כן נתרפא מצרעתו.

From that point on, Na'aman took it upon himself to stop worshipping idols. However, he told Elisha that when he accompanies his master to the house of worship, he would have no choice but to bow to the idol as well. Not doing so would anger the king and would be very detrimental to Na'aman. Then, Elisha and Na'aman bid each other farewell. The Talmud shares this incident, in order to teach that a non-Jew is not commanded to sacrifice himself for *Kiddush HaShem* (sanctifying God's name), as Elisha did not tell Na'aman to avoid bowing.

מאז קיבל על עצמו נעמן שלא לעבוד עבודה זרה, אכל הוא אמר לאלישע שכאשר הוא מלווה את אדונו לבית האליל שלו, אין לו ברירה וגם הוא יצטרך להשתחוות לעבודה זרה, אחרת יבולע לו, ואלישע נפרד ממנו בברכת שלום. התלמוד מביא מעשה זה, כדי ללמוד ממנו שגוכרי אינו מצווה למסור את נפשו על קידוש ה', שהרי אלישע לא אמר לו שבכל זאת ימנע מלהשתחוות.

Daf 76: THE SENTENCE GIVEN TO A MURDERER

דף ע"ו: דינו של רוצח

A murderer is sentenced to *Mitat Beit Din* (execution). However, it is not only one who intentionally kills his fellow who is liable for capital punishment. The death penalty also is handed down in a case in which a person drowns solely because a cruel individual prevented the drowning person from lifting his head out of the water in time. **Despite the fact that the cruel individual did not put the drowning person into the water, he is responsible for preventing that person from getting out in time — and therefore is also sentenced to death.**

רוצח חייב במיתת בית דין, ולא רק רוצח שבמו ידיו הרג את חברו מתחייב מיתה - אלא אפילו במקרה שאדם טבע במים ויכול לצאת החוצה, אף באיש אכזר ומנע מהטובע להוציא את הראש מהמים, עד שהוא טבע - גם הוא חייב מיתה. למרות שהאיש האכזר לא הכניס את הטובע למים, אלא רק לא נתן לו לצאת מהם, אף על פי כן הוא חייב מיתה.

If someone strikes his fellow, killing him, the *Beit Din* needs to examine the murder weapon. For if that implement is one that is unlikely to cause death, it is possible that the death can be attributed to something other than the strike of the weapon. If, for example, an individual hits his fellow with a very small stone — we exempt the murderer from capital punishment.

אם מישהו היכה את חברו והרגו, בית הדין צריך לבדוק את כלי הרצח. אם בדרך קלל אין הוא עלול להמית, אפשר להניח שהמיתה הייתה קשורה בדרך אחר חוץ מהמכה. לכן, אם למשל הוא היכה אותו באבן והיא הייתה קטנטנה - פטורים את הרוצח ממיתה.

Daf 77: SANCTIFICATION OF "MEI CHATAT"

To purify oneself from the impurity of contact with a dead body, one must sprinkle "mei chatat" ("waters of purification") on the ritually impure person. "Chatat" refers to the *parah adumah* (red heifer), and "mei chatat" are water mixed with ashes from the *parah adumah*. The act of placing the ashes into the water is called "sanctification of the waters of purification". This daf discusses various *halakhot* regarding the sanctification of *mei chatat* and regarding the sprinkling of *mei chatat*.

The sanctification must be done with spring water, and generally, it is done as follows: A funnel (usually a hollow stone used commonly for watering animals) is placed near the spring, and through the hole at the top of the funnel, the spring water enters, and a little red heifer ash is placed in the water.

One of the *halakhot* of sanctifying the *mei chatat* stipulates that the ash must be placed actively into the water by a human, but if the ash falls into the water by itself, the sanctification is invalid. Similarly, the sprinkling of *mei chatat* must be done by a human. For example, if the *mei chatat* are accidentally sprayed on the vessel, it does not count as valid sprinkling.

דף ע"ז: קידוש מי חטאת

כדי להיטהר מטומאת מת יש להזות "מי חטאת" על הטמא. "חטאת" הוא כינוי לפרה אדומה, ו"מי חטאת", הם מים שעורבב בהם אפר מן הפרה האדומה. נתינת האפר לתוך המים מכונה "קידוש מי חטאת". בדף זה לומדים הלכות אחרות לגבי קידוש מי חטאת ולגבי הזאת מי חטאת

הקידוש צריך להיעשות במי מעין וקר עשו בדרך כלל: הניחו שוקת (אבן חלולה המשמשת בדרך כלל להשקאת בהמות) בסמוך למעין, ודרך הנקב שבראש השוקת נכנסו מי המעין, ובמים הניחו מעט אפר פרה אדומה.

אחת מהלכות קידוש מי חטאת קובעת שצריך לתת את האפר לתוך המים מכוח האדם אבל אם האפר נפל מעצמו למים הקידוש פסול. גם הזאת מי חטאת צריכה להיות מכוח האדם, ולמשל אם ניתזו מי חטאת מעצמם על הכלי אין הדבר נחשב הזאה.

Daf 78: THE BLASPHEMER AND THE WOOD GATHERER

The Torah mentions two people who were subjected to capital punishment: the *Megadef* (blasphemer) and the *Mekoshesh* (wood-gatherer). A *Megadef* was someone who cursed *Hashem* and the *Mekoshesh* was someone who gathered wood on *Shabbat*. On this daf, the Talmud points out that a close reading of the *p'sukim* (verses) dealing with this topic shows a linguistic difference between these two cases:

In the case of the *Megadef*, it says: "And they placed him in the guardhouse, until his sentence was specified to them by the word of God." However, in the case of the *Mekoshesh*, it says: "And they put him under guard, since it had not been specified what was to be done to him." What is the difference between the two cases? Simple! In the case of the *Megadef*, they did not know for certain whether he deserved to be punished by the Beit Din, since those *halachot* had not yet been transmitted to *Moshe Rabbeinu*. Regarding the *Mekoshesh*, however, it was already known that one who publicly violates *Shabbat* is liable for the death penalty. They did not know which form of the death penalty was to be imposed. The Torah implies that although the specific style punishment was as yet unknown, it was clear that something was to be done, as the *Mekoshesh* was liable for the death penalty. In the end, God said the *Mekoshesh* was *chayav sk'eela* (to be stoned), as that is the judgment due a person who intentionally violates *Shabbat*.

דף ע"ח: המקושש והמגדף

בתורה מוזכרים שני אנשים שנידונו למיתת בית דין: המגדף והמקושש. המגדף קיל את ה', והמקושש חילל שבת. התלמוד בדף זה מפרה את תשומת ליבנו לכה שאם מעינים בפסוקים העוסקים בכך מוצאים שיש הבדלי לשון בין המקרים

במגדף נאמר: "ויניחהו במשמר לפרש להם על פי ה'". במקושש נאמר: "ויניחו אתו במשמר כי לא פרש מה יעשה לו". ומדוע? מפנין שלגבי המגדף לא ידעו בכלל אם מגיע לו עונש בידי בית דין, כי הלכות אלו עדין לא נמקרו למשה רבנו. אבל לגבי המקושש כבר ידעו שהמחלל שבת מתחייב מיתה, אלא שלא ידעו איזו מיתה, לכן נאמר רק שלא נתפרש מה יעשה לו, אבל היה ברור שמשוה יעשה לו, הוא חייב מיתה. לבסוף ה' אמר שהוא מתחייב סקילה שכה דין מחלל שבת במזיד.

Daf 79: THE SENTENCE OF A MURDERER

דף ע"ט: דינו של רוצח

A person who murders intentionally is sentenced to *Mitat Beit Din* (execution). **If an individual had intended to kill an animal, but ultimately kills a human being unintentionally — they are exempt from *Mitat Beit Din*, as they had not planned to murder any person.**

If an individual intended to strike a person at the waist, a blow that would not have killed the person, but instead struck the person in the heart (or other vulnerable place) killing that person by mistake, the unintentional killer is *patur* (exempt) from *Mitat Beit Din*.

The *Mishnah* also tells of a case in which the *Tannaim* disagreed: If *Ploni* (so-and-so) intended to hit Reuven and kill him, but, in the end, *Ploni* hit Yehudah, who died as a result, according to the *Chachamim*, *Ploni* is liable for execution. According to Rabbi Shimon, however, *Ploni* is exempt in this case as well — since in the end, he had not intended to kill Yehudah.

רוצח במזיד מתחייב מיתת בית דין. אם אדם התכוון להרוג בהמה ולבסוף הוא הרג אדם - פטור, שהרי לא נתכוון לרצוח כלל. התכוון להכות אדם על מותניו, ולפי סוג המכה יודעים שאם היא אכן הייתה פוגעת במותניו הוא לא היה מת, אולם לבסוף פגעה המכה בליבו והוא מת - פטור.

המשנה מביאה מקרה שנחלקו בו תנאים: התכוון להכות את ראובן ולהמיתו אולם לבסוף פגעה המכה ביהודה, ויהודה מת: לדעת חכמים הוא מתחייב מיתה, אך לדעת רבי שמעון פטור גם במקרה זה כי סוף סוף לא התכוון להרוג את יהודה.

Daf 80: TWO WITNESSES AND THE WARNING

דף פ"ז: שני עדים והתראה

There are three fundamental rules concerning the *Chiyuv Mitat Beit Din* (liability for court execution):

1. Even if an individual committed the most serious offense, such a person can only be liable for *Mitah* (the death penalty) at the hands of the *Beit Din*. Therefore, if that individual was not brought before a *Beit Din* to rule on his case, no one has permission to kill him vigilante style.
2. A *Beit Din* only judges a case if there are two *eidim* (witnesses) who testify that the incident in question took place. No alternative proof can substitute for the pair of eyewitnesses.
3. A person cannot be punished if s/he was not cautioned in advance — in the form of a *Haht'ra'ah* (warning) — i.e., before the incident, the witnesses stated: "You should know that the Torah prohibits doing such-and-such, and if you do so, you'll be liable for *Mitat Beit Din*." If that person, nevertheless, ignores the *Haht'ra'ah*, then s/he is liable for *Mitah*.

The law of *Haht'ra'ah* applies to nearly all punishments handed down by *Beit Din*, including capital and corporeal punishments. It does not apply in cases of monetary penalty. Another exception, in which warning is not required, is the case of *Meseet l'Avodah Zarah* (an inciter of idol worship).

ישנם שלושה דינים יסודיים לגבי חיוב מיתת בית דין.

א. אפילו עבר אדם עברה חמורה ביותר, אינו מתחייב מיתה אלא בידי בית דין, אך אם לא הובא לבית דין שיפסקו בדינו אין רשות להורגו.

ב. אין בית דין דן אדם, אלא אם כן יש שני עדים המעידים שכן וכך עשה, אך אין מקבלים כל הוכחה אחרת.

ג. אין מענישים אדם אלא אם כן הייתה התראה -- מלשון אזהרה, כלומר, לפני המעשה התרו בו עדים: "דע שהתורה אוסרת לעשות כך וכך ואם תעשה תתחייב מיתת בית דין". אם בכל זאת הוא התעלם מן ההתראה הוא מתחייב מיתה.

דין התראה נהוג בכל העונשים שבית דין מעניש, כגון מיתה ומלקות (למעט חיובי ממון), למעט מקרים יוצאי דופן, אחד מהם הוא מסית לעבודה זרה שמתחייב מיתה גם בלא התראה.

Daf 81: COURSE OF ACTION, WHEN THERE'S NO WARNING דף פ"א: טיפול בשאין עדים והתראה

We do not impose *Mitat Beit Din* (execution) unless there are two eidim (witnesses) who warned the perpetrator before s/he acted. However, what is done if there is a devious murderer, and no one succeeded in giving a *Haht'ra'ah* (warning) before the murderer kills? What if s/he always acted in secret and never in the presence of onlookers? Does that mean the *Beit Din* will never be able to hold a trial and execute the person for their crimes? Will that murderer be permitted to roam around free?

The answer is as follows: in such a case, the *Beit Din* has the authority to sentence the perpetrator to life in prison, thereby distancing him/her from the *tzibbur* (public) and eliminating his/her ability to continue to cause harm.

אין מחיבים מיתת בית דין אלא בעדים והתראה, אולם מה עושים אם ישנו רוצח מתועב שהורג אנשים, אבל הוא ערמומי ולעולם לא מצליחים להתרות בו לפני שהוא הורג? תמיד הוא עושה את מעשיו בחשאי או שלא בפני עדים היכולים להתרות בו, ולפיכך בית דין אינו יכול להעמידו לדין ולהמיתו, האם מניחים לו להמשיך לשוטט חופשי?

התשובה היא שלילית. במקרה של אדם שפנה יש זכות לבית הדין להכניס אותו למאסר עד סוף חיינו ובכך להרחיק אותו מהקהל ומהיכולת להמשיך ולהזיק.

D'VAR TORAH: PARASHAT TETZAVEH

In our parasha, the Torah elaborates about the garments of the priesthood, and one must ask and understand why the Torah expands on these subjects, which seemingly concern external matters? Is not the Torah spiritual and sublime, and it is unclear why in the sections dealing with the *Mikdash*, there is such extensive discussion of garments, which apparently are seen as external and material? The answer is that this is precisely the point that becomes clear specifically around the issue of the priestly garments. The sacred realm is not only something that must remain in the spiritual aspects of life but must also act and influence all aspects of life, including the most external and material. Therefore, the *kohanim* who engage in sacred work wear garments of beauty and splendor in order to express and teach that the sanctity elevates and raises everything—and no less so than it is manifested internally, it must also be revealed and appear outwardly.

דבר תורה: פרשת תצוה

התורה מאריכה להתעסק בפרשתנו בענינים של בגדי הכהנה, ויש לשאל ולהבין מדוע התורה מרחיבה בנושאים אלו שהם לכאורה ענינים חיצוניים? הלא התורה היא רוחנית ועליונה, ולא ברור מדוע בפרשות שעוסקות במקום המקדש יש מקום כה נרחב לנושא של בגדים, הנתפס לכאורה כדבר חיצוני וחסרי? על כך יש להשיב שזאת בדיוק הנקודה שמתבררת דוקא סביב ענין בגדי הכהנה. הקדש איננו רק דבר שצריך להשאר בחלקים הרוחניים של החיים כי אם עליו לפעול ולהשפיע על כל צדדי החיים, גם החיצוניים והחמרים ביותר. לכן הכהנים שעוסקים במלאכת הקדש לובשים בגדי פאר והדר כדי לבטא וללמד שהקדשה מרוממת ומעלה את הכל, ולא פחות משהיא מתגלה בפנים היא צריכה גם להתגלות ולהופיע כלפי חוץ.